

ABSTRAKT

Wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego w kwestii postępowań dyscyplinarnych adwokatów, radców prawnych, notariuszy i prokuratorów.

Rzecznik Praw Obywatelskich w skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego wniosku poruszył problem niepełnej kontroli sądowej nad postępowaniami dyscyplinarnymi osób należących do wyżej wymienionych grup zawodowych. Prawo do sądu, jak formułuje w art. 45 Konstytucja RP, to prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W świetle utrwalonej linii orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego prawo do sądu obejmuje w szczególności: prawo dostępu do sądu (czyli prawo uruchomienia procedury przed sądem), prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, prawo do wyroku sądowego oraz prawo do odpowiedniego ukształtowania ustroju i pozycji organów rozpoznających sprawy. Prawo do sądu, jak podkreślił w złożonym wniosku Rzecznik, nie może być traktowane jedynie formalnie (jako dostępność drogi sądowej w ogóle), lecz musi stwarzać możliwość prawnie skutecznej ochrony praw na drodze sądowej. W świetle tak rozumianego prawa do sądu, Rzecznik Praw Obywatelskich doszedł do przekonania, że na gruncie obecnie obowiązujących postępowań dyscyplinarnych wyżej wymienionych grup zawodowych, nie jest zapewniona pełna kontrola sądowa na orzeczeniach sądów dyscyplinarnych, zwłaszcza zapadłymi w drugiej instancji. Rzecznik zauważył, iż tam gdzie dopuszczono orzekanie w sprawach dyscyplinarnych przez organy pozasądowe, tam też odstąpiono od stosowania w tych postępowaniach standardów obowiązujących w postępowaniu karnym *sensu stricte*. Miarą zaś konstytucyjności rozwiązań legislacyjnych, zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, zastosowanych w unormowaniu konkretnej procedury dyscyplinarnej powinien być zakres kontroli sądu nad orzeczeniami sądów dyscyplinarnych. W ocenie Rzecznika, zakres tej kontroli powinien być pełny, ponieważ w postępowaniu dyscyplinarnym nie wystarczy, aby formalnie była przewidziana jakaś forma kontroli sądów nad orzeczeniami dyscyplinarnymi. Przyjęte regulacje nie gwarantują bowiem ukaranym

członkom wymienionych grup zawodowych prawa dochodzenia przed sądem zarówno faktu niepopelnienia przewinienia dyscyplinarnego, jak i też bezpodstawności wszczęcia przeciwko nim takiego postępowania, natomiast w przypadku pokrzywdzonego dochodzenia przed sądem faktu ewentualnego popełnienia przez obwinionego określonego przewinienia dyscyplinarnego, bądź bezpodstawności odmowy wszczęcia lub umorzenia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego. Zdaniem Rzecznika, takie unormowania w sposób wyraźny ograniczają zakres drogi sądowej w sprawach dyscyplinarnych wobec przedstawicieli tych czterech zawodów. W ocenie Rzecznika, istnienie takiego stanu prawnego oznacza naruszenie prawa do sądu, statuowanego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Dotyczy sprawy: 641848

DYREKTOR ZESPOŁU
M. Wróblewski
Miroslaw Wróblewski
03.03.2010